

Teksti: Anu Karlson

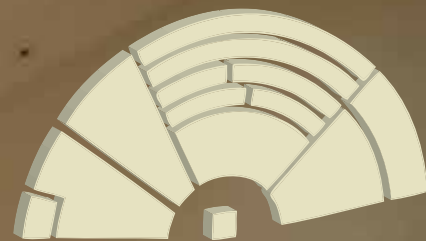
FILHARMONIAA

Orkesterin soitinsektiot kertovat työstään

Muusikko aloittaa juttusarjan, jossa ääneen pääsevät orkesterimuusikot soitinsektioittain. Esittelemme kaikki sinfoniaorkesterin soitinryhmät ja pyrimme samalla antamaan näkyvyyttä jokaiselle maamme ammattiorkesterille. Sarjan aloittavat ensiviulut, joista esimerkeiksi valikoituivat Turun filharmonikkojen isohko ja Lappeenrannan kaupunginorkesterin pieni ykkösviulusektio.

VIIPALEINA

Ensiviulut ovat orkesterin etiketti, kuuluu tunnettu määritelmä konserttimestarin johtamasta sektioista. Ensiviulut antavat orkesterin sointiin loistoa. Sektion yhtenäisyys tulee yhteisestä muuntautumiskyvystä ja yhteisestä musiikillisesta ajatuksesta, filharmoninen muhevuus taas kunkin yksilöllisestä muusikkoudesta.

Turun filharmonian ensiviulujen ydinryhmää: vasemmalta Marjaana Holva, Maija Kontunen, Ian Taylor, Kerim Gribajcevic, Lauri Haapanen, Jukka Merjanen ja Juha-Pekka Vikman.

Sinfoniaorkesteri on länsimaisen kulttuurin hienoimpia saavutuksia, musiikkikulttuurin kannalta katsottuna ehkä kaikkein hienoin. Suomessa sinfoniaorkesterilaitos järjestäytyi Suomen Sinfoniaorkesterit (SuoSiO) ry:ksi vuonna 1965. Siitä alkoi orkesterikannan kasvu ja vahvistuminen, jonka sinetöi laki sinfoniaorkesterien valtiovavasta vuonna 1993. Nyt Suomessa on 14 ammattisinfoniaorkesteria, yksi oopperaorkesteri sekä 8 kamari- ja runko-orkesteria, ja ne kattavat lähes koko pitkän maan. Lisäksi SuoSiOon on järjestäytynyt viisi muuta orkesteria sekä kaksi liitännäisjäsentä. Näissä orkestereissa soittaa kaikkiaan lähes tuhat muusikkoa (SuoSiOn tilaston mukaan 981 vuonna 2008).

Sinfoniaorkesterien rakentaminen näin laajaksi verkostoksi on vienyt aikaa. Jos ne nyt laman varjolla jätettäisiin kitumaan vaila asianmukaisia resursseja, ne kuihtuisivat nopeasti, ja uusien orkesterien perustaminen veisi taas kymmeniä ellei satoja vuosia. Puolustakaamme siis orkesterilaitostamme. Se on kulttuurimme kulmakiviä ja sen tuottamat musiikkielämykset ovat kansalaisten peruspalveluja.

Turun filharmonikkojen konserttikausi alkoi perinteiseen tapaan varaslähdöllä Turun musiikkijuhlien avajaisissa. Ohjelmassa olivat Mahlerin ensimmäinen sinfonia, Straussin Metamorfoosit jousille ja Bachin kaksoisviulukonsertto, solisteina konsertin kapellimestari **Pietari Inkinen** ja orkesterin oma konserttimestari **Juha-Pekka Vikman**. Koska harjoitus päättyi pienemmän kokoonpanon teoksiin, haastatteluun ja kuvaukseen päätyi neljäntoista soittajan kokonaisvahvuudesta viisi edustajaa.

Orkesterin etiketti

”Ykkösviulut ovat orkesterille sitä mitä viinipullolle etiketti, siteeratakseni vanhaa sanontaa kvarteteista”, määrittelee 2. konserttimestari **Maija Kontunen**.

Turussa olosuhteet rasittavat monin tavoin niin pulloa kuin sen etikettiäkin. Vuonna 1952 rakennettu konserttitalo, joka

edusti aikanaan huikeaa modernismia ja akustisesti hakkaa vieläkin monet Suomen sinfoniaorkesterien areenat, on jo käynyt ahtaaksi. Eikä se täytä infrastruktuuriltaan nykyajan vaatimuksia: esimerkiksi rivimuusikoiden sosiaalililat puuttuvat. Tauot joudutaan viettämään ahtaissa pukuhuoneissa ja käytävissä.

Kolmen konserttimestarin hierarkia on selkeä.

”No, se menee hyvässä hengessä joustuen, alustaa 1. konserttimestari Juha-Pekka Vikman. ”Ei koskaan saada aikaan tappelua siitä kuka tekee mitään.”

”Toisaalta minä pääsen vuoroon aika harvoin”, huomauttaa Kontunen. ”Tuntuu maan konserttimestarin työhön on vaikea säilyttää, jos sitä ei pääse juuri koskaan tekemään. Siksi minusta olisi parempi, että kaikki konserttimestarit olisivat tasavertaisia. Tämä nykyinen systeemi on vanhakantainen; ajatellaan että näin on aina tehty ja näin on aina ollut...”

Vuorotteleva ensimmäinen konserttimestari **Jukka Merjanen** on hankkinut ulkomaankokemusta ja tietää, että saksalaisissa orkestereissa voi olla parhaimmillaan – tai pahimmillaan – neljä ensimmäistä konserttimestaria. ”He eivät koskaan näe toisiaan. Onkohan sekään sitten hyvä?”

Ikuinen kakkonen?

Mutta entä jos koko systeemi on vanhakantainen? ”Se esimerkiksi että ykkös- ja kakkosviulu ovat erikseen”, jatkaa Kontunen. ”Se pitäisi muuttaa, vaikka tiedän että tämä on monelle liian radikaali ajatus.” Kontusella on vankka kokemus sekä 1. että 2. viulusektiosta, sillä ennen Turkuun siirtymistään hän soitti Radion sinfoniaorkesterissa kakkosviulua. ”Jos sanon suoraan, minusta oli hemmetin tylsää soittaa samaa stemmaa koko ajan. Kakkosviulistin pitäisikin pyrkiä soittamaan orkesterin ulkopuolisilla keikoilla aina ykkösviulua. Mutta yhdistetty viulusektio olisi ideaali.”

Vikmanin myöntää, että kakkosviulun soit-

taminen on ihan oma lajinsa. ”Se on useissa kappaleissa sellaista rytmin ja sointivärin tekemistä, kun taas ykkösviulu saa loistaa korkealla, tehdä solistisia asioita. Usein kakkosviulu tukee sitä oktaavia alemmaa.”

Radion sinfoniaorkesterissa viulusektioiden sekoittamista oli Kontusen aloitteesta kokeiltukin, ja **Sakari Oramo** oli tunnustanut idean hyväksi. ”Mutta siitä tuli sitten urputusta, koska ihmisillä on kuitenkin tietyt vakanssit. Aina on joku, joka jysyy että miksi tuo nyt tuli tuohon...”

Vikman jatkaa ihmettelemällä, miksi kakkosviuluille maksetaan vähemmän palkkaa. ”Eikö 2. viulu sitten ole niin tärkeä? Minusta kakkosviulu on yksi orkesterin tärkeimpiä sektioita. Se kuuluu, jos se soittaa huonosti. Toisaalta sen hyvä työ ei taas valitettavasti kuulu ollenkaan niin kuin esimerkiksi ykkösviulun.”

Marjaana Holva arvostaa kuitenkin sitä, että ykkösviulujen sisällä harjoitetaan istumapaikkakiertoa. ”Ettei kenenkään tarvitse istua joka viikko siellä peräpenkissä. Niinhän on ainakin joskus ollut, että viimeksi tulleet istuvat takapulteissa.”

Sopeutumiselle koeaika

Entä kun orkesteriin otetaan uusia jäseniä, paljonko painaa soittotaito ja paljonko muut ominaisuudet? ”Minusta semmoinen soveltuvuus ja sopeutuvuus on hirveän tärkeää”, pohtii Vikman. ”Sen takia niitä koeaikojakin on. Jokaisella meille valittavalalla on neljän kuukauden koeaika, ja kyllä se nykyään on ihan todellinen. Jos jotain vikaa huomataan, niin kiinnitystä ei tehdä. Se voi olla rytmisiä asioita, kuten kiirehtimistä...”

”...tai tyylillisiiä asioita”, jatkaa Merjanen, ”tai soittaja ei pysty reagoimaan annettuihin ohjeisiin oikein, tulee toistuvia virheitä. Lähinnä se prosessi menee niin, että riittävän hyvistä soittajista yritetään löytää se, joka on myös soveltuvin sekä musiikillisesti että sosiaalisesti.”

”Mutta harvoinpa soittajaa kuitenkaan koeajan perusteella pannaan pois”, huomauttaa **Kerim Gribajcevic**. ”Kyllä se menee vähän

niin kuin kumileimasimella kuitenkin.”

Soitinsektion jäsenillä on ratkaiseva valta uusia soittajia valittaessa, ja niin täytyykin heidän mielestään olla. ”Mehän hänen kanssaan joudumme koko ajan työskentelemään”, muistuttaa Vikman, ”kapellimestarit tulevat ja menevät. Valintaprosessissa kaikilla on yksi ääni – vain yksi; myös kapellimestarilla.”

Miten tärkeää on, että sektion jäsenet pitävät toisistaan myös ihmisinä?

”Kyllä se helpottaa työskentelyä”, myöntää Holva.

”Se ei ole välttämätöntä, mutta se tekee työn mielekkäämmäksi”, säestää Merjanen.

”Työ ei tunnu sillä lailla haalarihommilta, vaan tänne voi olla jopa mukava tulla.”

”Ja jos jotain pientä eripuraa on, sitten täytyy vain yrittää toimia professionaalisesti”, toteaa Vikman. ”Asiat asioina ja työ työnä.”

”Ikuista hakemista”

Onko viulusektion tarkoitus kuulostaa täysin yhtenäiseltä, kuin yksi isöääninen viulu, vai voiko olla myös muita tarkoituksia?

”Yhtenäisyys on hirveän tärkeää”, vastaa Vikman ”mutta myös samanlainen musiikillinen ajatus. Esimerkiksi nyt Mahlerissa, kun tarvitaan energistä soittoa, niin sen pitää tulla koko sektiolta.”

”Niin, muuntautumiskyvyn pitäisi olla yhteinen koko sektiolla”, täydentää Holva. ”Muuntaudutaan kulloisenkin musiikkityylin mukaan ja sen mukaan mitä kulloinenkin kapellimestari haluaa.”

”Ihmisillä on kuitenkin luonnostaan erilainen soittajakarakteri”, lisää Kontunen. ”Siitä soittoon tulee sellaista kivaa muhevua, filharmoniaa.”

”Mutta kurinalaisuus on hirveän tärkeää”, painottaa Vikman.

Oikeaa intonaatiota joudutaan usein etsimään soittoilanteessa, muita kuuntelemalla.

”No ainakin jos on joku harmonia päällä siellä, joka ei tunnu sopivan, kuten tänään Mahlerissa, pitää niin kuin jengata omaa sormea sinne”, Vikman havainnollistaa. ”Joskus saattavat jotkut asiat nousta korkeiksi, ja silloin pitää yrittää itse jengata mukana siinä. Se on sellaista ikuista hakemista, jotta saisi oman äänensä soimaan harmoniassa. Jousikvartettia soittaneena tämä on minulle tuttua asiaa.”

”Mutta tasavireisyyteen meidät on kasvatettu”, arvostelee Kontunen. ”Huomaan sen selvästi silloin kun soitan barokkimusiikkia, jolloin intervallisuhteet ovat erilaiset.”

Soitinsektion sisäinen henki voi ykkösviulistien mielestä vaikuttaa koko orkesterin

Pietari Inkinen harjoittaa Mahlerin ensimmäistä.

henkeen ja työilmapiiriin.

”Jos meillä soi hyvin, niin kyllä se heijastuu muihinkin”, vakuuttaa Vikman. ”Ja minusta meillä on hyvä henki. Lehdissä on joskus kirjoitettu, että Turun orkesteri on hankalan orkesterin maineessa, mutta ei täällä ole vuosikausiin ollut mitään ongelmia.”

”Mehän olemme orkesterin suurin ryhmä, joten meillä on aika iso vaikutus”, miettii Gribajcevic.

Erilaisuus on voimaa

Suomen sinfoniaorkesterien viulusektiot ovat viime vuosikymmeninä voimakkaasti naisistuneet. Esimerkiksi Radion sinfoniaorkesterissa naisia on jo enemmän kuin miehiä. Turun filharmonikoissa puntit ovat tasan. Orkesterin miesjäsenet ovat kuitenkin sitä mieltä, että sukupuolella ei ole mitään väliä. (Tässä välissä Holva ja Kontunen joutuivat poistumaan harjoituksen jatkuessa Straussilla.)

Ikäjakama on kirjava, ja miesten mielestä se on rikkaus. ”On sekä kokemusta että nuorta intoa”, tiivistää Vikman.

Vikman tuli orkesteriin kymmenen vuotta sitten Radion sinfoniaorkesterista, mutta hän oli sitä ennen ollut Turussa konserttimestarina lähes koko

1980-luvun. ”Ja täytyy sanoa, että tämä on nyt aivan eri orkesteri kuin silloin 80-luvulla. Samoin meidän sektiomme on kehittynyt siitä – ja kehittynyt nimenomaan nyt 2000-luvulla, kun meille on tullut paljon uusia soittajia.”

Soitinsektion kesken joudutaan joskus käsittelemään myös vaikeita asioita, esimerkiksi kun joku sairastuu niin,

että joudutaan kysymään, kykeneekö hän enää lainkaan töihin.

”Mutta kyllä me olemme pystyneet näistä asioista keskustelemaan”, sanovat Vikman ja Gribajcevic, ”ja nimenomaan yhdessä tämän kyseisen henkilön kanssa.”

”Viime kädessähan se on sitten työnantajan asia eikä meidän”, toteaa Gribajcevic. Vikmanin mielestä näitä ratkaisuja roikotetaan kuitenkin joskus kaupungin byrokratiassa epäinhimillisen kauan.

Sektioiden siirtelyä

Orkesterin istumajärjestys oli tänään poikkeuksellinen: ykkösviuluja vastapäätä istuivat alttoviulut ja heidän takanaan sellot. Tämä oli vieraillevan kapellimestarin **Pietari Inkisen** haluama järjestys, ja sitä noudatettiin konsertin kaikissa teoksissa, niin Bachissa ja Straussin jousiorkesterikappaleessa kuin Mahlerissakin.

”Meillä on joskus kokeiltu tätä myös **Tibor Bogányin** aikana”, Vikman muistelee, ”mutta **Petri Sakarin** tultua palattiin vanhaan järjestykseen. Joskus on taas soitettu Bruckneria niin, että kakkosviulut ovat ykkösiä vastapäätä.”

”Samaahan on RSO:ssa harrastettu etenkin wieniläisklassisessa ohjelmistossa. Mutta esimerkiksi Mozartin sinfoniassa nro 39 on ykkösviuluilla ja kakkosviuluilla aika paljon yhteistä, ja silloin se tuntui aluksi hirveän vaikealta, kun kontakti ikään kuin hävisi”, kuvailee Vikman, joka siis silloin oli kakkosviulisti.

”Mutta meillä ykkösviulisteillahan on se etu, että meitä ei koskaan siirretä mihinkään”, virnistää Gribajcevic. ■

Turun filharmoninen orkesteri

- perustettu Turun Soitannollisen Seuran orkesterina 1790
- kunnallistettiin 1927
- vakinaisia kapellimestareita mm. Tauno Hannikainen, Toivo Haapanen, Jorma Panula, Paavo Rautio, Pertti Pekkanen, Igor Bezrodny, Jacques Mercier, Hannu Lintu, Tibor Bogányi
- ylikapellimestari vuodesta 2007 Petri Sakari, päävierailija Juha Kangas
- Suomen neljänneksi suurin orkesteri: nykyinen vahvuus 74 soittajaa.

Pienessä orkesterissa soitetään aina kamarimusiikkia. Neljän muusikon sektiossa jokaisen panos merkitsee yhtä neljäsosaa. ”Pyritään yhtenäisyyteen, mutta haetaan siihen kuitenkin samalla elävyyttä”, määrittelee konserttimestari.

Satavuotias orkesteri toimii kaupungintalon 25-vuotiaassa Lappeenranta-salissa.

”Tero ensin, sitten Esa...” Vasemmalta 1. konserttimestari Tero Latvala, 2. konserttimestari Esa Ahokainen, varaäänenjohtaja Riitta Lind ja varaäänenjohtaja Anne Kareinen.

Lappeenrannan kaupunginorkesteri otti Turun filharmonikkojen tapaan varaslähdön syksyyn jo elokuun alussa tahdittamalla kaupungin perinteistä Linnoituksen yötä. Varsinaisen syyskauden aloitti puhallinten koulutus- ja konserttiperiodi elo-syyskuun vaihteessa, ja koko orkesteri kokoontui ensimmäiseen harjoitukseensa syyskuun 7. päivänä.

Ensimmäisen konsertin ohjelma oli uudehkolta ylikapellimestarilta **Tibor Bogányilta** tuttua ovelaa työtä: päänumerona Kalevi Ahon 14. sinfonia, jonka kanssa matkustetaan säveltäjän ja kapellimestarin yhteiseen lapsuudenkaupunkiin Forssaan, ja vielä Kalevin päivänä, fagottisolistina kolmas forssalainen, **Bence Bogányi**.

Ahon 14. sinfoniassa on solistinen osuus kahdella afrikkalaisella kumistimella, darabukalla ja djembellä. Niiden soittajana vieraili itse **Herman Rechberger**. Muutoin orkesteri soitti normaalissa 21 muusikon kokoonpanossaan. Se on pieni kokoonpano, pikemmin kamariorkesteri kuin sinfonietta. Jousia on kaikkiaan kaksitoista, joista suurinkin sektio, ensiviulut, käsittää vain neljä soittajaa: ensimmäisen ja toisen konserttimestarin sekä äänenjohtajan ja varaäänenjohtajan.

Akustiikka: kuiva mutta reilu

Orkesteri harjoittelee ja konsertoi kaupungintalossa, sen lähes 700-paikkaisessa Lappeenranta-salissa. Muusikoiden sosiaalililat on siellä saatu pitkällisen painostuksen jälkeen hyvälle tolalle. Harjoitushuoneissa on kuitenkin toivomisen varaa. ”Niiden käyttöä voisi tehostaa äänieristystä parantamalla”, ehdottaa äänenjohtaja **Anne Kareinen**.

Konserttimestari **Tero Latvala** kiittää salin vedottomuutta, joka on muusikolle elintärkeä asia. ”Tämä on muutenkin hyvä talo; erinomainen henkilöstöravintola esimerkiksi”, hän kehuu. ”Salin akus-

tiikka on kuiva mutta reilu. Hyvä soitto palkitaan.”

”Kokolattiamatot jos saisi pois, se voisi vielä parantaa asiaa”, hymähtää ensiviulujen pitkäaikainen varaäänenjohtaja **Riitta Lind**. ”Nekin ovat jo 25 vuotta vanhat, kenties olisi aika pistää ne rullalle.”

Konserttimestarit toimivat ”perinteiseen tapaan”, kuten toinen konserttimestari **Esa Ahokainen** määrittelee. Latvala on pääsääntöisesti aina vetovastuussa, joskin Ahokaisen on oltava valmiina astumaan remmiin, jos ykköslidderi sattuisi sairastumaan. Ykkös- ja kakkosviulujen keskinäisestä suhteesta Latvala on kuitenkin joskus visioinut samankaltaista sekoitusta, josta turkulaiset puhuivat.

”Minulla oli sellainen idealistinen ajatus, kun olin Tapiola Sinfonietaissa, että mikseivät ensimmäinen ja toinen viulu voisi joskus vaihtaa paikkaa. Että jonkin pienen periodin ykkösviulu soittaisi kakkosviulun stemmaa ja päinvastoin. Mutta eihän se läpi tietenkään mennyt.”

Pykälät idealismin tiellä

”Monta kertaa huomaa, että ammattiorkesterissa idealistiset ajatukset saa unohtaa” huokaa Latvala. ”Ne kaatuvat johonkin pikku pykälään, tai sitten vain sanotaan, että ketään ei voi pakottaa.”

”Mutta on meillä sellaista tapahtunut, että yksittäinen soittaja siirtyy tarvittaessa ykkösviulusta kakkosviuluun tai päinvastoin”, huomauttaa Kareinen. ”Etenkin jos 2. viulusta puuttuu yksi soittaja, on järkevää tasata, niin että soittajia on kolme ja kolme.”

”Ja on ihanaa soittaa välillä toista viulua”, huudahtaa Lind, ”varsinkin kamarimusiikissa. Mutta kyllä ensiviulistilla on kuitenkin aina ensiviulistin identiteetti.”

Latvala pohtii vielä sektionsa lippulaiva-asemaa. ”Jos ykkösviulu soittaa todella huonosti, niin koko konsertti on pilalla. Sitä eivät voi silloin muut sektiot

pelastaa. Kun on melodian kuljetuksesta kysymys, sen kriteerit ovat laululliset. Ja se on se asia josta meille maksetaan: että me pystymme tuottamaan kaunista melodialinjaa.”

Pienessä sektiossa jokaisen yksilön panos korostuu. Se on lappeenrantalaisten mielestä ennen kaikkea palkitsevaa, jos kohta myös vaativaa. ”Hyvä soitto kuuluu, ihan samalla tavalla kuin huonokaan ei koskaan huku muiden alle.”

”Me soitamme oikeastaan koko ajan kamarimusiikkia.”

Latvala pitää soinnin yhdenmukaisuutta luovuttamattomana arvona. ”Jos meitä on neljä soittajaa, niin yhteissoitto on A ja O. Konserttimestari luo puitteet, ja muut tulevat mukaan ja pyrkivät yhdenmukaistamaan soittotapansa ja tulkintansa. Jos liideri on selkeä, se helpottaa muiden soittajien elämää valtavasti...”

”No nyt voidaan kyllä sanoa: kun liideri on selkeä”, keskeyttää Kareinen. ”Teroa on helppo lukea”, komppaa Lind.

Uusia soittajia haettaessa Latvala tunnustaa pitävänsä solistisesta, ulospäin suuntautuvasta soitosta. ”Siitä voi sitten tarvittaessa vetää takaisin; se on helpompi niin päin kuin tuoda hyvin mukautuvaan soittoon jotain lisää.”

”Ja meillähän on aina koesoitossa mukana kamarimusiikkitehtävä”, huomauttaa Lind.

”Minusta on tärkeää, että koesoittoilutakunta on mahdollisimman laaja”, sanoo Latvala. ”Berliinin filharmonikoissakin on koko orkesteri läsnä, kun valitaan uutta soittajaa. Sillä tavalla vältetään ne tilanteet, että lopputulokseen pyrittiisiin etukäteen vaikuttamaan. Minusta se on reilumpaa.”

Professionaalisesti yhdessä

Sektion jäsenten keskinäiset suhteet saavat näiden muusikoiden mielestä pysyä professionaalilla tasolla.

"Kaikkien kanssa täytyy tulla toimeen", alustaa Kareinen.

"Tämä on normaalia inhimillistä kanssikäymistä", tuumii Ahokainen, "mutta ammattitaito on ehdottomasti aina tärkein."

"Minä arvostan sitä, että kun tullaan työpaikalle, tervehditään ja kohdataan", sanoo Latvala. "Se riittää minulle."

Pienessä orkesterissa filharmoniaan ei mahdu yksilöllisiä äänenpainoja. "Kollektiivisen soittotavan kautta pyritään tuottamaan iso sointi", määrittelee Ahokainen. "Yksi soittaja on kuitenkin aina se 25 % sektioista", hän muistuttaa.

Latvala näkee seksionsa ihanteen olevan hyvin lähellä kvartettisoittoa. "Pyritään yhtenäisyyteen, mutta haetaan siihen kuitenkin samalla elävyyttä."

Intonaatiosta ei juuri puhuta; sen pitäisi Latvalan mielestä tulla itsestään, kuuntelemisen ja kokemisen kautta. "Puhaltimilla se on vaikeampaa, varsinkin puupuhaltimilla, koska ne ovat keskenään niin erivärisiä. Me olemme aika paljon pyrkineet sopeutuvaan intonaatioon, emme niinkään ehdottomaan."

Kuulo tallella

Lappeenrannan kaupunginorkesteri on soittanut nykyisen ylikapellimestarinsa aikana vain perinteisessä järjestyksessä, ensiviulut ja toiset viulut vierekkäin, sellot ensiviuluja vastapäätä. **Jan Söderblomin** aikana kokeiltiin joskus wieniläisklassisessa musiikissa sellaista järjestystä, että viulusektiot soittavat vastatusten.

"Itse kyllä tykkäsin kovasti soittaa sellojen vieressä", muistelee Riitta Lind. "Mutta toisaalta, kun meillä on kakkosviuluja niin vähän, se ei ehkä heille ole niin kivaa."

Myös Latvalan mielestä näin pienelle orkesterille sopii parhaiten vakiintunut istumajärjestys.

Kysymys kuulonsuojelun tarpeesta herättää naurunpyrkähdyksen: juuri tänään korvatulpat ovat pitkästä ajasta olleet tarpeen, kun vieraileva lyömäsoittaja Rechner käsitteli eksoottisia rumpujaan.

"Kyllä tärähti sen verran tuohon oikeaan korvaan", irvistää Latvala, "että oli pakko mennä takahuoneeseen hakemaan tilkettä."

Muutoin äänenvoimakkuus voi äityä vaaralliseksi lähinnä vain kun soitetaan isommalla kokoonpanolla yhteistyökonserteissa muiden orkesterien kanssa. "Silloin huomaa, miten paljon kevyemmällä me pääsemme oman porukan kesken", Anne Kareinen toteaa.

Työnantajan kustantamia kuulosuojaimia Lappeenrannan muusikot tunnustavat käyttävänsä harvoin jos koskaan. "En ikinä tunnustanut siihen huminaan", Kareinen tunnustaa, "vaan olen tarvittaessa käyttänyt tavallisia apteekin korvatulppia. Lähinnä niitä tarvitaan pienessä tilassa, jossa ääni iskee suoraan korville."

"Siitä meille maksetaan, että pystymme tuottamaan kaunista melodialinjaa", tähdentää konserttimestari Tero Latvala. Kuvassa lisäksi (vas.) Anne Kareinen, Esa Ahokainen, keikkamuusikko Maria Itkonen, 2. viulun äänenjohtaja Jaana Kauppinen, Riitta Lind ja alttoviulun äänenjohtaja Markus Sarantola.

Hyvä henki kertautuu

Hyvää henkeään neljän viulun sektio kehuu estottomasti. "Ja se on pitkälti konserttimestarien ansiota", pohjaa Riitta Lind. "Että saa rauhassa tehdä omaa työtään. Ja jos joskus saa jotain vinkkiä soittamiseen, mikään ei tunnu henkilökohtaiselta, vaan se tulee huumorilla höystettynä, ja siitä on hyvä parantaa omaa soittoa."

"Olipa sektion henki hyvä tai huono, niin se heijastuu heti muihinkin", tietää Kareinen.

"Hyvä yhteissoitto jossakin sektiossa panee väistämättä pitämään riman korkealla muissakin sektioissa", jatkaa Ahokainen. "Ja jos saadaan soittoa paremmaksi, se vaikuttaa heti myönteisesti orkesterin yhteishenkeen, joka taas parantaa soittoa..."

"Mielellään levittäisi joka puolelle sitä hyvää oloa, joka meidän sektiossa on", hehkuttaa Lind.

Orkesterin kehitymistä yhteisönä Ahokainen kieltäytyy kuitenkin näkemästä liian ruusunpunaisena. "Ehkä pikemminkin niin päin, että on opittu hyväksymään toinen toisemme sellaisina kuin ollaan – epätäydellisinä."

Sektiossa on miehiä ja naisia kaksi kumpiakin, mutta ikärakenteeltaan ryhmä on mielestään jopa liiankin homogeeninen. "On aina ihanaa kun orkesteriin tulee uusia nuoria soittajia", tuumii Riitta Lind. "Nuoret ovat aina vain parempia", hän viittaa vastikään saatuun 2. viulun varaäänentohtajaan **Terhi Paldaniukseen**.

Vastapainoa soitolle: osta sirkkeli!

Jo pitkän uran tehneet viulistit uskovat jaksavansa eläkeikään asti. "Ainakin halu olisi kova", vakuuttaa Lind. Kareinen arvelee, että eläkeikää ei tässä vaiheessa voi ennustaa. Työterveysuillon he kaikki

vakuuttavat toimivan hyvin.

"Minulla ei vielä ole ollut yhtään työperäistä sairauslomapäivää", iloitsee Ahokainen.

Isossa orkesterissa on uran loppusuoralla mahdollista siirtyä kasvonsa ja palkkaetunsa säilyttäen takapulttiin, mutta neljän viulun sektiossa sitä takapulattia ei ole. "Vaikka kyllähän siitä meillä aina välillä vitsaillaan", nauraa Anne Kareinen.

Työn ulkopuolella kaikki kertovat etsivänsä vastapainoa soittamiselle. Sitä löytyy ulkoilusta, lukemisesta, liikunnasta, hevosista, kielten opiskelusta, yhteydenpidosta ystäviin ja sukulaisiin. "Ja perhe on paras."

"Pitäisi päästä eroon liioista hevosista", virnistää Latvala, joka kiirehti haastattelusta tallilleen eläinlääkärinä vastaanottamaan.

"Minä rakennan itselleni omakotitaloa", Ahokainen tunnustaa, "ja nautin siitä suuresti. Vaikka se on hyvin fyysisistä työtä sekin, se on erilaista kuin soittaminen. Kuulin, että myös **Jukka-Pekka Saraste** osti äskettäin itselleen sirkkelin – minusta siinä on hyvä asenne!" 📖

Lappeenrannan kaupunginorkesteri

- perustettu 1909
- kunnallistettiin 1980
- vakinaisia kapellimestareita mm. Martti Similä, Jouko Tolonen, Mauri Hannikainen, Ari Rasilainen, Ari Angervo, Pertti Pekkanen, Hannu Norjanen, Jan Söderblom
- kapellimestari syksystä 2008 Tibor Bogányi
- "minisinfonietta", nykyinen vahvuus 21 soittajaa